

1F1

A1

D.El.Ed. Examination
JANUARY, 2023
First Year (2016 Revised Syllabus)
CHILD DEVELOPMENT AND
SELF AWARENESS
(Marathi Medium)

Date : 10/01/2023

Time : 11.00 to 1.00 Hrs.
(3 Pages)

Max. Marks : 40

1. खालील प्रश्न दिलेल्या सुचनेनुसार सोडवा : 8
- (अ) रिकाम्या जागी योग्य शब्द लिहा : 2
- (1) गरजांची श्रेणीबद्ध रचना यांनी मांडली. 1
- (2) समाजमान्य वर्तन प्रकाराला वर्तन म्हणतात. 1
- (ब) विसंगत शब्द ओळखून लिहा : 2
- (1) सहकार्य, संवेदनशीलता, शस्त्रीकरण, सहजीवन. 1
- (2) लेखनपाटी, गतिशील काठी, स्मृतीपाट्या, टेलरफ्रेम. 1
- (क) खालील विधाने दुरुस्त करून लिहा : 2
- (1) विकास हा संख्यात्मक बदलाशी निगडीत आहे. 1
- (2) सर्वसामान्य व्यक्तिचा बुद्धीगुणांक 70 पेक्षा कमी असतो. 1
- (ड) बालकाच्या भाषिक विकासाच्या कौशल्यांचा योग्य क्रम लावा : 1
- उच्चारणे, लिहिणे, ऐकणे, वाचणे.

A1

1 of 3

P.T.O.

(इ) रिकाम्या चोकोनात योग्य शब्द लिहा :

1

शुभम् खूप मोठ्याने बोलतो

कर्णबधिरता

समीर स्वतःच्या विश्वात सातत्याने रमतो.

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 60 ते 80 शब्दांत लिहा :

8

- (1) बालकाच्या बौद्धिक विकासाच्या दृष्टीने खेळाचे महत्त्व विशद करा. 2
- (2) वाढ व विकास यातील फरकाचे मुद्दे लिहा. 2
- (3) बालकाच्या विकासात बालसाहित्याचे महत्त्व कसे आहे ते सांगा. 2
- (4) ताणाचे व्यवस्थापन करण्यासाठी कोणत्या गोष्टी लक्षात घ्याल ? 2

किंवा

ताण निर्मितीची कारणे कोणती ते स्पष्ट करा.

3. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 120 ते 160 शब्दांत लिहा :

12

- (1) भावनिक बुद्धीमत्ता ही संकल्पना स्पष्ट करा. 3
- (2) अध्ययनातील अडथळे सांगून ते दूर करण्यासाठी काय कराल ? 3
- (3) किशोरावस्थेतील मुलांना शिकवतांना कोणती वैशिष्ट्ये लक्षात घ्यावीत ? 3

किंवा

किशोरावस्थेतील विकास लक्षात घेऊन कोणकोणते उपक्रम राबवावेत ?

- (4) मार्गदर्शन आणि समुपदेशन यातील फरक स्पष्ट करा. 3

किंवा

समुपदेशन म्हणजे काय ते सांगून समुपदेशकाची गुणवैशिष्ट्ये विशद करा.

A1

2 of 3

4. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 200 ते 250 शब्दांत लिहा : 12
- (1) शत्रूसंधो तंत्राची गुणवैशिष्ट्ये सांगून तुमच्या शक्तीस्थानांचा विद्यार्थी विकासासाठी कसा उपयोग कराल ? 4
- (2) कुमारावस्थेतील मुलांच्या पाळकांची भूमिका स्पष्ट करा. 4
- (3) अंध विद्यार्थ्यांच्या अध्यापनासाठी असणाऱ्या शैक्षणिक साधनांची सूची तयार करून त्यांचा उपयोग सांगा. 4

किंवा

अस्थिव्यंगाची कारणे विशद करून अस्थिव्यंग असलेल्या बालकांसाठी शाळेत कोणत्या सुविधा पुरविता येतील ? चर्चा करा.